Երևանի Պետական Յամալսարան Ինֆորմատիկայի և Կիրառական Մաթեմատիկայի Ֆակուլտետ Թվային անալիզի և մաթեմատիկական մոդելավորման ամբիոն

Մագիստրոսական Թեզ

Թեմա՝ Տրանսֆերային ուսուցման որոշակի մեթոդի ընդհանրացման սխալանքի գնահատման մասին

Ուսանող՝ Մինասյան Գևորգ

Ղեկավար՝ ֆիզ. մաթ. գիտ. թեկնածու

Յ.Է. Դաևոյաև

Բովանդակություն

Նշանակումներ և սահմանումներ	2
Օժանդակ արդյունքներ	5
Գրականություն	13

Նշանակումներ և սահմանումներ

 $\mathcal{X}$ -ով նշանակենք բոլոր հնարավոր տվյալների օրինակները, իսկ $\mathcal{C}$ -ով նշանակենք բոլոր պիտակների կամ դասերի բազմությունը։ Յուրաքանչյուր $c\in\mathcal{C}$ դասին համպատասխանում է $\mathcal{X}$ բազմության վրա որոշված ինչ-որ $\mathcal{D}_c(x)$ բաշխում, այն ցույց է տալիս, թե x օրինակը ինչքանով է c դասին համապատասխան։ Ուսուցումը կատարվում է $\mathcal{F}$ ներկայացումների ֆունկցիաների դասի վրա։ $\forall f\in\mathcal{F}$ ֆունկցիա $\mathcal{X}$ տվյաների բազմությունը արտապատկերում d-չափանի էվկլիդյան $\mathcal{R}^d$ տարծություն՝ $f:\mathcal{X}\to\mathcal{R}^d$, բացի այդ կդիտարկենք միայն սահմանափակ ֆունկցիաները՝

$$||f(x)|| \le R \ \forall x \in \mathcal{X} \ \mathsf{LL} \ R > 0$$
:

Վերահսկվող առաջադրանքներ

Այժմ կնկարագրենք այն առաջադրանքները, որոնց միջոցով փորձարկվելու է ներկայացումների f ֆուկցիան։ k+1 դասերից բաղկացած $\mathcal T$ վերահսկվող առաջադրանքը, բաղկացած է

$$\{c_1,...,c_{k+1}\}\subseteq \mathcal{C}$$

միմյանցից տարբեր դասերից։ Կենթադրենք որ վերահսկվող առաջադրանքները ունեն $\mathcal{P}(\mathcal{T})$ բաշխում, որը բնութագրում է այդ առաջադրանքը դիտարկվելու հավանականությունը։ k+1 դասերից բաղկացած վերահսկվող առաջադրանքների բաշխումը հետևյալն է՝

$$\mathcal{P}(\mathcal{T} \mid |\mathcal{T}| = k+1)$$

Պիտակավորված տվյալների բազմությունը $\mathcal{T}$ առաջադրանքի համար բաղկացած է m հատ միմյանցից անկախ և միևնույն բաշխումից ընտրրված օրինակներից։ Այդ օրինակները ընտրվում են ստորև նկարագրված պրոցեսով։

 $c \in \{c_1,...,c_{k+1}\}$ դասը ընտրվում է ըստ $\mathcal{D}_{\mathcal{T}}$ բաշխման, որից հետո x օրինակը ընտրվում է $\mathcal{D}_c$ բաշխումից։ Դրանք միասին ձևավորում են պիտակավորված (x,c) վույգը, որը ունի հետևյալ բաշխումը՝

$$\mathcal{D}_{\mathcal{T}}(x,c) = \mathcal{D}_c(x)\mathcal{D}_{\mathcal{T}}(c)$$
:

Վերահսկվող ներկայացումների գնահատման չափը

f ներկայացումների ֆունկցիաի որակի գնահատումը կատարվում է $\mathcal T$ բազմադաս դասակարգման առաջադրանքի միջոցով՝ օգտագործելով գծային դասակարգիչ։ Ֆիքսենք $\mathcal T=\{c_1,...,c_{k+1}\}$ առաջադրանքը։ $\mathcal T$ առաջադրանքի բազմադաս դասակարգիչը ֆուկցիա է՝ $g:\mathcal X\to\mathcal R^{k+1}$, որի արժեքի կորդինատները ինդեքսավորված են $\mathcal T$ առաջադրանքի դասերով։ $(x,y)\in\mathcal X\times\mathcal T$ կետում g դասակարգիչով պայմանավորված կորուստը սահմանենք հետևյալ կերպ՝

$$l(\{g(x)_y - g(x)_{y'}\}_{y \neq y'}),$$

որը ֆունկցիա կախված k չափանի վեկտորից, այն ստացվում է k+1 չափանի g(x) վեկտորի կորդինատների տարբերությունից, բացի այդ $\{g(x)_y-g(x)_{y'}\}_{y\neq y'}$ վեկտորի կոմպոնենտները կամայական հերթականությամբ կարելի է համարակալել և l-ի արժեքը կախված չէ վեկտորի կոմպոնենտների համարակալման հերթականությունից։ Պրակտիկայում մեծ կիրառություն ունեցող երկու կորուստի ֆունկցիաներ ենք դիտարկելու աշխատանքում՝ ստանդարտ հինջ կորստի ֆունկցիան որը սահմանվում է հետևյալ կերպ՝

$$l(v) = \max\{0, 1 + \max_{i} \{-v_i\}\}\$$

և լոգիստիկ կորստի ֆունկցիան՝

$$l(v) = \log_2(1 + \sum_i e^{-v_i}),$$

որտեղ $v \in \mathcal{R}^k$ ։ $\mathcal{T}$ առաջադրանքի համար g դասակարգիչի կորուստը հետևյալն է

$$L(\mathcal{T}, g) \stackrel{\text{def}}{=} \underset{(x, c) \sim \mathcal{D}_{\mathcal{T}}}{\mathbb{E}} \left[l(\{g(x)_c - g(x)_{c'}\}_{c \neq c'}) \right]$$

f ներկայացումների ֆունկցիան օգտագործելու նպատակով, g(x)=Wf(x) տեսքի դասակարգիչներն ենք դիտարկելու, որտեղ $W\in\mathcal{R}^{(k+1)\times d}$, որը ունի սահմանափակ նորմ՝ $||W||\leq Q$ և Q>0: $\mathcal{W}$ -ով նշանակենք սահմանափակ նորմ ունեցող մատրիցաների բազմությունը՝

$$V = \{W : ||W|| \le Q \text{ th } Q > 0\}$$

 ${\mathcal T}$ առաջադրանքի համար g(x)=Wf(x) ներկայացումից կախված գծային դասակարգչի կորստի ֆունկցիան հետևյալն է`

$$L(\mathcal{T}, f, W) \stackrel{\text{def}}{=} \mathbb{E}_{(x,c) \sim \mathcal{D}_{\mathcal{T}}} \left[l(\{Wf(x)_c - Wf(x)_{c'}\}_{c \neq c'}) \right]$$

Ֆիքսելով որևէ f ներկայացում կարելի լավագույն W գտնել, այնպես որ f-ից կախված գծային դասակարգչի կորուստը լինի ամենափոքրը, ուստի f ներկայացման վերահսկիչ կորուստը $\mathcal T$ առաջադրանքի համար կսահմանենք, այն կորուստը, երբ լավագույն W ենք ընտրել f-ի համար՝

$$L(\mathcal{T}, f) \stackrel{\text{def}}{=} \inf_{W \in \mathcal{V}} L(\mathcal{T}, f, W)$$

Սահմանում 1 (վերահսկիչ միջին կորուստ). k+1 դասերից բաղկացած առաջադրանքների վերահսկիչ միջին կորուստը f ներկայացման համար սահմանվում E որպես՝

$$L(f) \stackrel{\text{def}}{=} \underset{\mathcal{T} \sim \mathcal{P}}{\mathbb{E}} \left[L(\mathcal{T}, f) \mid |\mathcal{T}| = k + 1 \right]$$

Սահմանում 2 (Էմպիրիկ վերահսկիչ միջին կորուստ). *Դիցուբ ունենք միմյանցից անկախ* $\mathcal{P}(\mathcal{T} \mid |\mathcal{T}| = k+1)$ բաշխումից ընտրված N հատ առաջադրանքներ՝ $\mathcal{T}_1, ..., \mathcal{T}_N$: Էմպիրիկ վերահսկիչ միջին կորուստը f ներկայացման համար հետևյալն E՝

$$\hat{L}(f) \stackrel{\mathsf{def}}{=} \frac{1}{N} \sum_{i=1}^{N} L(\mathcal{T}_i, f)$$

Օժանդակ արդյունքներ

Lեմմա 1 (Յոֆդինգի անհավասարություն). *Դիցուբ* $Z_1,...,Z_m$ անկախ և միևնույն բաշխման պատահական մեծություններ են և $\bar{Z}=\frac{1}{m}\sum_{i=1}^m Z_i$: Ենթադրենք $\mathbb{E}[\bar{Z}]=\mu$ և յուրաբանչյուր i-ի համար $\mathbb{P}[a\leq Z_i\leq b]=1$: Այդ դեպբում ցանկացած $\epsilon>0$ թվի համար տեղի ունի հետևյալը՝

$$\mathbb{P}\left[\frac{1}{m}\sum_{i=1}^{m}Z_{i}-\mu>\epsilon\right]\leq e^{\frac{-2m\epsilon^{2}}{(b-a)^{2}}}$$

lь

$$\mathbb{P}\left[\frac{1}{m}\sum_{i=1}^{m} Z_i - \mu < -\epsilon\right] \le e^{\frac{-2m\epsilon^2}{(b-a)^2}}$$

Lեմմա 2. Դիցուք ունենք միմյանցից անկախ $\mathcal{P}(\mathcal{T} \mid |\mathcal{T}| = k+1)$ բաշխումից ընտրված N հատ առաջադրանքներ՝ $\mathcal{T}_1,...,\mathcal{T}_N$ և ֆիքսենք կամայական $f \in \mathcal{F}$ ներկայացում: $\hat{L}(f)$ Էմպիրիկ վերահսկիչ միջին կորուստն է f ներկայացման համար, իսկ L(f)-ը վերահսկիչ միջին կորուստը և դիցուք $|\cup_{i=1}^N T_i| = n$: Այդ դեպքում առնվավն $1 - \delta$ հավանականությամբ տեղի ունի հետևյալ անհավասարությունը:

$$\hat{L}(f) \ge L(f) - B\sqrt{\frac{(k+1)\log\left(\frac{1}{\delta}\right)}{2n}} \tag{1}$$

որտեղ B ինչ-որ դրական հաստատուն է։

 $\mathit{Uupugniyg}.$ Օգտվելով $L(\mathcal{T}_i,f)$ սահմանումից և օգտագործելով f-ի սահմանափակությունը հեշտ է համոզվել որ գոյություն ունի B դրական թիվ այնպես որ կամայական $i\in[N]$ տեղի ունի հետևալը՝

$$0 \le L(T_i, f) \le B$$

Այժմ նկատենք որ Յոֆդինգի լեմմայի պայմանները բավարարված են և օգտվելով այդ լեմմայի անհավասարությունից կունենաք՝

$$\mathbb{P}[\hat{L}(f) - L(f)] < -\epsilon] \le e^{\frac{-2N\epsilon^2}{B^2}}$$

որտեղից և հավանականության $\mathbb{P}[A]=1-\mathbb{P}[ar{A}]$ հատկությունը օգտագործելով՝

$$\mathbb{P}[\hat{L}(f) - L(f) \ge -\epsilon] \ge 1 - e^{\frac{-2N\epsilon^2}{B^2}}$$

 $e^{rac{-2N\epsilon^2}{B^2}}$ հավասարեցնենք δ -ի՝

$$\delta = e^{\frac{-2N\epsilon^2}{B^2}}$$

և լուծելով այն ϵ -ի նկատմաբ՝ կունենաք հետևյալը՝

$$\epsilon = B\sqrt{\frac{\log\left(\frac{1}{\delta}\right)}{2N}}$$

Այսպիսով առնվազն $1-\delta$ հավանականությամբ տեղի ունի հետևյալ անահավսարությունը՝

$$\hat{L}(f) \ge L(f) - B\sqrt{\frac{\log\left(\frac{1}{\delta}\right)}{2N}}$$

Նկատենք որ $n \leq (k+1)N$, որտեղից անմիջապես հետևում է հետևյալ անհավասարությունը՝

$$\sqrt{\frac{k+1}{n}} \geq \sqrt{\frac{1}{N}}$$

Օգտագործելով վերջին անհավասարությունը կունենանք, որ առնվազն $1-\delta$ հավանականությամբ տեղի ունի

$$\hat{L}(f) \geq L(f) - B\sqrt{\frac{(k+1)\log\left(\frac{1}{\delta}\right)}{2n}}$$

անիավասարությունը։

Պևդում 1. Կամայական $v \in \mathbb{R}^d$ վեկտորի համար տեղի ունի հետևյայր՝

$$||v|| \le \sqrt{2} \underset{\sigma \sim \{\pm 1\}^d}{\mathbb{E}} \left| \sum_{i=1}^d \sigma_i v_i \right|$$

Թեորեմ 1. Դիցուք X-ը որևէ բավմություն է և $(x_1,x_2,...,x_n)\in X^N$: Տրված է նաև $\mathcal F$ ֆունկցիաների բավմություն, որի կամայական $f\in \mathcal F$ ֆունկցիա $\mathcal X$ բավմությունը արտապատկերում է $\mathbb R^d$ Էվկլիդյան տարածություն $f:\mathcal X\to\mathbb R^d$: Դիցուք h_i ֆունկցիաներ ունենք որոնք $\mathbb R^d$ Էվկլիդյան տարածությունը արտապատկերում են իրական թվերի $\mathbb R$ տարածություն $h_i:\mathbb R^d\to\mathbb R$, կամայական $i\in [n]$ համար։ Կենթադրենք, որ բոլոր h_i ֆունկցիաները, ինչ-որ L դրական հաստատունով Lիպշից հատկությամբ օժտված ֆունկցիաներ են։ Այդ դեպքում տեղի ունի հետևյալ անհավասարությունը՝

$$\mathbb{E}_{\sigma \sim \{\pm 1\}^n} \left[\sup_{f \in \mathcal{F}} \sum_{i=1}^n \sigma_i h_i(f(x_i)) \right] \le \sqrt{2} L \mathbb{E}_{\sigma \sim \{\pm 1\}^{nd}} \left[\sup_{f \in \mathcal{F}} \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^d \sigma_{ij} f_j(x_i) \right]$$
 (2)

Թեորեմ 2-ը կարելի է ընդհանրացնել $h_i(v,y)\in\mathbb{R}$ ֆունկցիաների համար, որտեղ $v\in\mathbb{R}^d$, $y\in\mathcal{Y}$ և h_i ֆունկցիաները ըստ v փոփոխականի L հաստատունով Լիպշից հատկությամբ օժտված ֆունկցիաներ են կամայական $y\in\mathcal{Y}$ համար։

Թեորեմ 2. Դիցուք $\mathcal{X}$ -ը և $\mathcal{Y}$ -ը որևէ բավմություններ են և $(x_1,x_2,...,x_n)\in X^N$: Տրված է նաև $\mathcal{F}$ ֆունկցիաների բավմություն, որի կամայական $f\in\mathcal{F}$ ֆունկցիա $\mathcal{X}$ բավմությունը արտապատկերում է $\mathbb{R}^d$ էվկլիդյան տարածություն՝ $f:\mathcal{X}\to\mathbb{R}^d$: Դիցուք h_i ֆունկցիաներ ունենք՝

$$h_i: \mathbb{R}^d \times \mathcal{Y} \to \mathbb{R}$$

կամայական $i\in [n]$ համար։ Կենթադրենք, որ բոլոր $h_i(v,y)$ ֆունկցիաները, ինչ-որ L դրական հաստատունով Լիպշից հատկությամբ օժտված ֆունկցիաներ են ըստ v-ի կամայական $y\in\mathcal{Y}$ համար։ Այդ դեպքում տեղի ունի հետևյալ անհավասարությունը՝

$$\mathbb{E}_{\sigma \sim \{\pm 1\}^n} \left[\sup_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ y \in \mathcal{V}}} \sum_{i=1}^n \sigma_i h_i(f(x_i), y) \right] \leq \sqrt{2} L \mathbb{E}_{\sigma \sim \{\pm 1\}^{nd}} \left[\sup_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ i=1}} \sum_{j=1}^n \sum_{j=1}^d \sigma_{ij} f_j(x_i) \right]$$
(3)

Ապացույց. Սկզբում ցույց տանք, որ բոլոր $i\in [n]$ -երի համար և կամայական $g:\mathcal{F}\times\mathcal{Y}\to\mathbb{R}$ ֆունկցիոնալի համար տեղի ունի հետևյալ անհավասարությունը՝

$$\mathbb{E}_{\epsilon \sim \{\pm 1\}} \sup_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ y \in \mathcal{Y}}} \epsilon h_i(f(x_i), y) + g(f, y) \le \sqrt{2} L \mathop{\mathbb{E}}_{\epsilon \sim \{\pm 1\}^d} \sup_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ y \in \mathcal{Y}}} \sum_{j=1}^d \epsilon_j f_j(x_i) + g(f, y) \tag{4}$$

Դիցուք $\delta>0$ կամայական դրական թիվ է։ Այդ դեպքում համաձայն Ռադեմախերի փոփոխականի սահմանաման կունենանք՝

$$2 \underset{\epsilon \sim \{\pm 1\}}{\mathbb{E}} \sup_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ y \in \mathcal{Y}}} \epsilon h_i(f(x_i), y) - \delta = \sup_{\substack{f, \bar{f} \in \mathcal{F} \\ y \in \mathcal{Y}}} h_i(f(x_i), y) + g(\bar{f}, y) - h_i(\bar{f}(x_i), y) + g(\bar{f}, y) - \delta$$

Օգտվելով սուպրեմումի սահմանումից՝ գոյություն ունեն $f*, \bar{f}^* \in \mathcal{F}$ ֆունկցիաներ, որ տեղի ունի հետևյալը՝

$$\sup_{\substack{f, \bar{f} \in \mathcal{F} \\ y \in \mathcal{Y}}} h_i(f(x_i), y) + g(\bar{f}, y) - h_i(\bar{f}(x_i), y) + g(\bar{f}, y) - \delta \le \sup_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ y \in \mathcal{Y}}} h_i(f^*(x_i), y) - h_i(\bar{f}^*(x_i), y) + g(f^*, y) + g(\bar{f}^*, y)$$

Օգտագործելով h_i ֆունկցաի Լիպշիցի հատկությամբ օժտված լինելը կունենանք՝

$$\sup_{y \in \mathcal{Y}} h_i(f^*(x_i), y) - h_i(\bar{f}^*(x_i), y) + g(f^*, y) + g(\bar{f}^*, y) \le 0$$

$$\le L||f^*(x_i) - \bar{f}^*(x_i)|| + \sup_{y \in \mathcal{Y}} g(f^*, y) + g(\bar{f}^*, y)$$

Պնդում 1-ը կիրառելով կստանանք՝

$$\begin{split} &L||f^*(x_i) - \bar{f}^*(x_i)|| + \sup_{y \in \mathcal{Y}} g(f^*,y) + g(\bar{f}^*,y) \leq \\ &\leq \sqrt{2}L \mathop{\mathbb{E}}_{\epsilon \sim \{\pm 1\}^d} \left| \sum_{j=1}^d \epsilon_j (f_j^*(x_i) - \bar{f}_j^*(x_i)) \right| + \sup_{y \in \mathcal{Y}} g(f^*,y) + g(\bar{f}^*,y) \leq \\ &\leq \sqrt{2}L \mathop{\mathbb{E}}_{\epsilon \sim \{\pm 1\}^d} \sup_{f,\bar{f} \in \mathcal{F}} \left| \sum_{j=1}^d \epsilon_j f_j(x_i) - \sum_{j=1}^d \epsilon_j \bar{f}_j(x_i) \right| + \sup_{y \in \mathcal{Y}} g(f,y) + g(\bar{f},y) \end{split}$$

Յեշտ է նկատել, որ կամայական ֆիբսված ϵ -ի դեպբում

$$\sup_{f,\bar{f}\in\mathcal{F}}\left|\sum_{j=1}^d\epsilon_jf_j(x_i)-\sum_{j=1}^d\epsilon_j\bar{f}_j(x_i)\right|=\sup_{f,\bar{f}\in\mathcal{F}}\sum_{j=1}^d\epsilon_jf_j(x_i)-\sum_{j=1}^d\epsilon_j\bar{f}_j(x_i)$$

և քանի որ $\sup_{y\in\mathcal{Y}}g(f,y)+g(\bar{f},y)$ ինվարիանտ է $f,\bar{f}$ ֆունկցիաների փոփոխման նկատմամբ, կունենանք՝

$$\begin{split} &\sqrt{2}L \mathop{\mathbb{E}}_{\epsilon \sim \{\pm 1\}^d} \left| \sum_{j=1}^d \epsilon_j(f_j^*(x_i) - \bar{f}_j^*(x_i)) \right| + \sup_{y \in \mathcal{Y}} g(f^*, y) + g(\bar{f}^*, y) \leq \\ &\leq \sqrt{2}L \mathop{\mathbb{E}}_{\epsilon \sim \{\pm 1\}^d} \sup_{f, \bar{f} \in \mathcal{F}} \sum_{j=1}^d \epsilon_j f_j(x_i) - \sum_{j=1}^d \epsilon_j \bar{f}_j(x_i) + \sup_{y \in \mathcal{Y}} g(f, y) + g(\bar{f}, y) = \\ &= \sqrt{2}L \mathop{\mathbb{E}}_{\epsilon \sim \{\pm 1\}^d} \sup_{f \in \mathcal{F}} \sum_{j=1}^d \epsilon_j f_j(x_i) + \sup_{y \in \mathcal{Y}} g(f, y) + \mathop{\mathbb{E}}_{\epsilon \sim \{\pm 1\}^d} \sup_{\bar{f} \in \mathcal{F}} - \sum_{j=1}^d \epsilon_j \bar{f}_j(x_i) + \sup_{y \in \mathcal{Y}} g(\bar{f}, y) \end{split}$$

Յաշվի առևելով Ռադեմախերի ϵ_i փոփոխականների սիմետրիկություը կստանանք՝

$$\begin{split} &\sqrt{2}L \mathop{\mathbb{E}}_{\epsilon \sim \{\pm 1\}^d} \sup_{f \in \mathcal{F}} \sum_{j=1}^d \epsilon_j f_j(x_i) + \sup_{y \in \mathcal{Y}} g(f,y) + \mathop{\mathbb{E}}_{\epsilon \sim \{\pm 1\}^d} \sup_{\bar{f} \in \mathcal{F}} - \sum_{j=1}^d \epsilon_j \bar{f}_j(x_i) + \sup_{y \in \mathcal{Y}} g(\bar{f},y) = \\ &= 2 \left(\sqrt{2}L \mathop{\mathbb{E}}_{\epsilon \sim \{\pm 1\}^d} \sup_{f \in \mathcal{F}} \sum_{j=1}^d \epsilon_j f_j(x_i) + \sup_{y \in \mathcal{Y}} g(f,y) \right) = \\ &= 2 \left(\sqrt{2}L \mathop{\mathbb{E}}_{\epsilon \sim \{\pm 1\}^d} \sup_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ y \in \mathcal{Y}}} \sum_{j=1}^d \epsilon_j f_j(x_i) + g(f,y) \right) \end{split}$$

Այսպիսով կամայական $\delta > 0$ դրական թվի համար՝

$$\underset{\epsilon \sim \{\pm 1\}}{\mathbb{E}} \sup_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ y \in \mathcal{Y}}} \epsilon h_i(f(x_i), y) - \delta \leq \sqrt{2} L \underset{\epsilon \sim \{\pm 1\}^d}{\mathbb{E}} \sup_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ y \in \mathcal{Y}}} \sum_{j=1}^d \epsilon_j f_j(x_i) + g(f, y)$$

Քանի որ վերջինս տեղի ունի ցանկացած δ -ի համար, այստեղից անմիջապես հետևում է 4 անհավասարությունը։

Այժմ ինդուկցիայի միջոցով ցույց տանք, որ ցանկացած $m \in \{0,...,n\}$ համար տեղի ունի հետևյալ անհավասարությունը։

$$\begin{split} & \underset{\epsilon \sim \{\pm 1\}^n}{\mathbb{E}} \left[\sup_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ y \in \mathcal{Y}}} \sum_{i=1}^n \epsilon_i h_i(f(x_i), y) \right] \leq \sqrt{2} L \underset{\sigma \sim \{\pm 1\}^{md}}{\mathbb{E}} \left[\sup_{f \in \mathcal{F}} \sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^d \sigma_{ij} f_j(x_i) \right] + \\ & + \underset{\epsilon \sim \{\pm 1\}^{n-m}}{\mathbb{E}} \left[\sup_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ y \in \mathcal{Y}}} \sum_{i=m+1}^n \epsilon_i h_i(f(x_i), y) \right] \end{split}$$

3 անհավասարությունը անմիջապես հետևում է՝ վերցնելով m=n: Երբ m=0 անհավասարության երկու կողմերում նույն արտահայտությունն է գրված և հետևաբար տեղի ունի անհավասարությունը։ Կատարենք ինդուկցիոն ենթադրություն և համարենք անհավասարությունը տեղի ունի (m-1)-ի համար, որտեղ $m \leq n$:

$$\begin{split} & \underset{\epsilon \sim \{\pm 1\}^n}{\mathbb{E}} \left[\sup_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ y \in \mathcal{Y}}} \sum_{i=1}^n \epsilon_i h_i(f(x_i), y) \right] \leq \sqrt{2} L \underset{\sigma \sim \{\pm 1\}^{(m-1)d}}{\mathbb{E}} \left[\sup_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ y \in \mathcal{Y}}} \sum_{i=1}^{m-1} \sum_{j=1}^d \sigma_{ij} f_j(x_i) \right] + \\ & + \underset{\epsilon \sim \{\pm 1\}^{n-m+1}}{\mathbb{E}} \left[\sup_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ y \in \mathcal{Y}}} \sum_{i=m}^n \epsilon_i h_i(f(x_i), y) \right] = \\ & = \underset{\epsilon \sim \{\pm 1\}^{n-m} \\ \sigma \sim \{\pm 1\}^{(m-1)d}}{\mathbb{E}} \underset{\epsilon \sim \{\pm 1\}}{\mathbb{E}} \left[\sup_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ y \in \mathcal{Y}}} \left(\epsilon_m h_m(f(x_m), y) + \sqrt{2} L \sum_{i=1}^{m-1} \sum_{j=1}^d \sigma_{ij} f_j(x_i) + \sum_{i=m+1}^n \epsilon_i h_i(f(x_i), y) \right) \right] \end{split}$$

Սահմանենք

$$g(f,y) = \sqrt{2}L \sum_{i=1}^{m-1} \sum_{j=1}^{d} \sigma_{ij} f_j(x_i) + \sum_{i=m+1}^{n} \epsilon_i h_i(f(x_i), y)$$

և տեղադրելով այն վերջինիս մեջ և օգտագործելով 4 անհավասարությունը կստանանք՝

$$\begin{split} & \underset{\sigma \sim \{\pm 1\}^{n-m}}{\mathbb{E}} \underset{\epsilon_m \sim \{\pm 1\}}{\mathbb{E}} \left[\sup_{f \in \mathcal{F}} \left(\epsilon_m h_m(f(x_m), y) + g(f, y) \right) \right] \leq \\ & \leq \underset{\sigma \sim \{\pm 1\}^{n-m}}{\mathbb{E}} \underset{\sigma \sim \{\pm 1\}^{m-m}}{\mathbb{E}} \underset{\sigma_m \sim \{\pm 1\}^{m}}{\mathbb{E}} \left[\sup_{f \in \mathcal{F}} \left(\sum_{j=1}^{d} \sigma_{mj} f(x_m) + g(f, y) \right) \right] = \\ & = \sqrt{2} L \underset{\sigma \sim \{\pm 1\}^{md}}{\mathbb{E}} \left[\sup_{f \in \mathcal{F}} \sum_{i=1}^{m} \sum_{j=1}^{d} \sigma_{ij} f_j(x_i) \right] + \underset{\epsilon \sim \{\pm 1\}^{n-m}}{\mathbb{E}} \underset{f \in \mathcal{F}}{\sup} \sum_{i=m+1}^{n} \epsilon_i h_i(f(x_i), y) \right] \end{split}$$

Թեորեմ 3. Դիցուք $\mathcal G$ ֆուկցիաների բավմությունը, որի յուրաքանչյուր ֆունկցիա Z-ը արտապատկերոմ E [0,1] և $S=\{z_i\}_{i=1}^m$ m հղորությամբ միմյանցից անկախ և միևնույն բաշխումից ընտրված օրինակների բավմություն E: Այդ դեպքում ցանկացած δ դրական թվի համար առվավն $1-\delta$ հավանականությամբ բոլոր $g\in \mathcal G$ ֆունկցիաների համար տեղի ունի հետևյալ անհավասարությունները՝

$$\mathbb{E}[g(z)] \le \frac{1}{m} \sum_{i=1}^{m} g(z_i) + 2\mathcal{R}_m(\mathcal{G}) + \sqrt{\frac{\log\left(\frac{1}{\delta}\right)}{2m}}$$
 (5)

lь

$$\mathbb{E}[g(z)] \le \frac{1}{m} \sum_{i=1}^{m} g(z_i) + 2\mathcal{R}_S(\mathcal{G}) + 3\sqrt{\frac{\log\left(\frac{2}{\delta}\right)}{2m}} \tag{6}$$

Դիցուք ունենք միմյանցից անկախ $\mathcal{P}(\mathcal{T}\,|\,|\mathcal{T}|=k+1)$ բաշխումից ընտրված N հատ առաջադրանքներ՝ $\mathcal{T}_1,...,\mathcal{T}_N$ և $\mathcal{T}=\cup_{i=1}^N\mathcal{T}_i$ ։ Միավորված առաջադրանքի հզորությունը n է՝ $|\mathcal{T}|=n$ ։ Այժմ ենթադրենք միավորված $\mathcal{T}$ առաջադրանքի համար ունենք միմյանցին ակախ և $D_{\mathcal{T}}$ բաշխումից ընտրված M օրինակներ՝

$$S = \{(x_1, y_1), (x_2, y_2), ..., (x_M, y_M) | x_i \in \mathcal{X}, y_i \in \mathcal{T} \ \mathsf{L} \ i \in [M] \}$$

 $\mathcal T$ առաջադրանքի համար դիցուք g(x)=Wf(x) գծային դասակարգչն է ըստ $f\in\mathcal F$ ներկայացման, որտեղ W-ն $(n+1)\times d$ չափանի մատրիցա է և $W\in\mathcal V$: g(x) դասակարգչի էմպիրիկ սխայանքը S բազմության վրա սահմանենք հետևյալ կերպ՝

$$\hat{L}(\mathcal{T}, f, W) = \frac{1}{M} \sum_{i=1}^{M} l(\{(Wf(x_i))_{y_i} - (Wf(x_i))_{y_j}\}_{y_i \neq y_j})$$

Ալգորիթմը որով սովորելու ենք ներկայցման ֆունկցիա ${\mathcal F}$ դասից հետևյալն է՝

$$(\hat{f}, \hat{W}) = \operatorname*{argmin}_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ W \in \mathcal{V}}} \hat{L}(\mathcal{T}, f, W)$$

որտեղ $\hat{f}$ փնտրվող ներկայացումն է։ Այսպիսով ալգորթմը ըստ f ներկայացման և գծային դասկարգիչի W մատրիցայի մինիմիզացնում է $\mathcal{T}$ առաջադրանքի վերահսկիչ Էմպիրիկ սխալանքը S օրինակների բազմության վրա։

Lեմմա 3. Դիցուք δ -ն կամայական դրական թիվ E: Այդ դեպքում առնվավն $1-\delta$ հավանականությամբ կամայական $f\in\mathcal{F}$ ներկայացման և կամայական $W\in\mathcal{V}$ մատրիցայի համար տեղի ունի հետևյալ անհավասարությունը՝

$$L(\mathcal{T}, \hat{f}, \hat{W}) \le L(\mathcal{T}, f, W) + Gen_M$$

,

Uապացույց. Սահմանենք G ֆունկցիաների բազմությունը հետևյալ կերպ՝

$$G = \left\{ (x, y) \mapsto g_{f, W}(x, y) = \frac{1}{B} l(\{[Wf(x)]_y - [Wf(x)]_{y'}\}_{y \neq y'}) | f \in \mathcal{F}, W \in \mathcal{V} \right\}$$

Վերցևենք $Z=\mathcal{X}\times\mathcal{T}$ և $S=\{z_i=(x_i,y_i)\}_{i=1}^M$, կիրառելով 3 թեորեմը G ֆունկցիաների բազմության համար կունենանք՝

$$\mathbb{E}[g(z)] \le \frac{1}{m} \sum_{i=1}^{m} g(z_i) + \frac{2}{M} \sum_{\substack{\sigma \sim \{\pm 1\}^M \\ W \in \mathcal{V}}} \sup_{i=1}^{M} \sum_{j=1}^{M} \sigma_i g_{f,W}(z_i) + 3\sqrt{\frac{\log\left(\frac{2}{\delta}\right)}{2m}}$$

$$\tag{7}$$

Այժմ ցույց տանք, որ ցանկացած $W\in \mathcal{V}$ և $i\in [M]$ համար $h_i(f(x_i),W)=g_{f,W}(z_i)$ ֆունկցիան ըստ $f(x_i)$ -ի ինչ-որ L հաստատունով օժտված է Լիպշիցի հատկությամբ։ Ներմուծենք $\Phi_y(f(x),W)$ ֆունկցիան, այնպես որ $h_i=\frac{1}{B}l\circ\Phi_{y_i}$ ։ Ֆիբսենք որևէ $y\in\mathcal{T}$ դաս և մնացած n դասերը համարակալենք $\mathcal{T}\setminus\{y\}=\{y_1',y_2',...,y_n'\}$ ։ $\Phi_y:\mathbb{R}^d\times\mathcal{V}\to\mathbb{R}^n$ որի տեսքը հետևյալն է՝

$$\Phi_y(x, W) = (w_y x - w_{y_i'} x)_{i \in [n]}$$

Ըստ x փոփոխականի Φ_y ֆունկցիայի Յակոբյանը նշանակենք J_{Φ_y} -ով:

$$J_{\Phi_y} = \begin{pmatrix} \frac{\partial \Phi_{y1}}{\partial x_1} & \frac{\partial \Phi_{y1}}{\partial x_2} & \cdots & \frac{\partial \Phi_{y1}}{\partial x_d} \\ \frac{\partial \Phi_{y2}}{\partial x_1} & \frac{\partial \Phi_{y2}}{\partial x_2} & \cdots & \frac{\partial \Phi_{y2}}{\partial x_d} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \frac{\partial \Phi_{yn}}{\partial x_1} & \frac{\partial \Phi_{yn}}{\partial x_2} & \cdots & \frac{\partial \Phi_{yn}}{\partial x_d} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} w_{y1} - w_{y'_{11}} & w_{y2} - w_{y'_{12}} & \cdots & w_{yd} - w_{y'_{1d}} \\ w_{y1} - w_{y'_{21}} & w_{y2} - w_{y'_{22}} & \cdots & w_{yd} - w_{y'_{2d}} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ w_{y1} - w_{y'_{n1}} & w_{y2} - w_{y'_{n2}} & \cdots & w_{yd} - w_{y'_{nd}} \end{pmatrix}$$

$$||J_{\Phi_y}||_F = \sqrt{\sum_{i=1}^n \sum_{k=1}^d \left(w_{yk} - w_{y_i'k}\right)^2} = \sqrt{n \sum_{k=1}^d w_{yk}^2 - 2\sum_{i=1}^n \sum_{k=1}^d w_{yk} w_{y_i'k} + \sum_{i=1}^n \sum_{k=1}^d w_{y_i'k}^2}$$

$$\leq \sqrt{nQ^2 + 2nQ^2 + nQ^2} = 2Q\sqrt{n}$$

Այսպիսով Φ_y ֆունկցիան ըստ x-ի փոփոխականի $2Q\sqrt{n}$ հաստատունով Լիպշիցի հատկությամբ օժտված ֆունկցիա է և քանի որ l-ը η հաստատունով Լիպշիցի հատկությամբ էր օժտված, ապա կունենաք որ h_i ֆունկցիաները բոլոր $i\in[M]$ համար $\frac{2\eta Q\sqrt{n}}{B}$ հաստատունով ըստ $f(x_i)$ -ի Լիպշիցի հատկություն ունի ցանկացած $W\in\mathcal{V}$ մատրիցայի համար։

Նկատենք որ թեորեմ 2-ի պայմանները բավարարված են և կիրառելով այն կունենանք՝

$$\underset{\sigma \sim \{\pm 1\}^M}{\mathbb{E}} \sup_{\substack{f \in \mathcal{F} \\ W \in \mathcal{V}}} \sum_{i=1}^M \sigma_i g_{f,W}(z_i) \leq \frac{2\sqrt{2}\eta Q\sqrt{n}}{B} \underset{\sigma \sim \{\pm 1\}^{Md}}{\mathbb{E}} \sup_{f \in \mathcal{F}} \sum_{i=1}^M \sum_{j=1}^d \sigma_{ij} f(x_i)$$

Վերջինս տեղադրենք 7-ի մեջ և անհավասարության երկու կողմը բազմապատկենք B-ով, ցանկացած $g \in G$ համար կունենանք՝

$$\mathbb{E}[Bg(z)] \leq \frac{1}{M} \sum_{i=1}^{M} Bg(z_i) + \frac{4\sqrt{2}\eta Q\sqrt{n}}{M} \underset{\sigma \sim \{\pm 1\}^{Md}}{\mathbb{E}} \sup_{f \in \mathcal{F}} \sum_{i=1}^{M} \sum_{j=1}^{d} \sigma_{ij} f(x_i) + 3B\sqrt{\frac{\log\left(\frac{2}{\delta}\right)}{2M}}$$

որտեղից էլ՝

$$L(\mathcal{T}, f, W) \leq \hat{L}(\mathcal{T}, f, W) + \frac{4\sqrt{2}\eta Q\sqrt{n}}{M} \mathop{\mathbb{E}}_{\sigma \sim \{\pm 1\}^{Md}} \sup_{f \in \mathcal{F}} \sum_{i=1}^{M} \sum_{j=1}^{d} \sigma_{ij} f(x_i) + 3B\sqrt{\frac{\log\left(\frac{2}{\delta}\right)}{2M}} \tag{8}$$

որը տեղի ունի $\forall f \in \mathcal{F}$ և $\forall W \in \mathcal{V}$ ։ Քանի որ 8-ը տեղի ունի $\forall f \in \mathcal{F}$ և $\forall W \in \mathcal{V}$, հետևաբար այն տեղի ունի նաև $\hat{f}$ և $\hat{W}$ -ի համար՝

$$L(\mathcal{T}, \hat{f}, \hat{W}) \leq \hat{L}(\mathcal{T}, \hat{f}, \hat{W}) + \frac{4\sqrt{2}\eta Q\sqrt{n}}{M} \underset{\sigma \sim \{\pm 1\}^{Md}}{\mathbb{E}} \sup_{f \in \mathcal{F}} \sum_{i=1}^{M} \sum_{j=1}^{d} \sigma_{ij} f(x_i) + 3B\sqrt{\frac{\log\left(\frac{2}{\delta}\right)}{2M}}$$
(9)

Դիցուք $f^*,W^*=\mathop{\rm argmin}_{f\in\mathcal{F},W\in\mathcal{V}}L(\mathcal{T},f,W)$ ։ Կիրառելով Յոֆդինգի անհավասարությունը առնվազն $1-\frac{\delta}{2}$ հավանականությամբ տեղի ունի հետևյալը՝

$$\hat{L}(\mathcal{T}, f, ^*W^*) \le L(\mathcal{T}, f, ^*W^*) + B\sqrt{\frac{\log \frac{2}{\delta}}{2M}}$$

Դաշվի առնելով որ $\hat{L}(\mathcal{T},\hat{f},\hat{W}) \leq \hat{L}(\mathcal{T},f,^*W^*)$ ՝ 9 անհավասարությունը կարող ենք գրել հետևյալ կերպ՝

$$L(\mathcal{T}, \hat{f}, \hat{W}) \leq L(\mathcal{T}, f, W^*) + \frac{4\sqrt{2}\eta Q\sqrt{n}}{M} \underset{\sigma \sim \{\pm 1\}^{Md}}{\mathbb{E}} \sup_{f \in \mathcal{F}} \sum_{i=1}^{M} \sum_{j=1}^{d} \sigma_{ij} f(x_i) + 4B\sqrt{\frac{\log\left(\frac{2}{\delta}\right)}{2M}}$$
(10)

Յեշտ է նկատել որ 10 տեղի ունի $\forall f \in \mathcal{F}$ և $\forall W \in \mathcal{V}$ համար՝

$$L(\mathcal{T}, \hat{f}, \hat{W}) \leq L(\mathcal{T}, f, W) + \frac{4\sqrt{2}\eta Q\sqrt{n}}{M} \mathop{\mathbb{E}}_{\sigma \sim \{\pm 1\}^{Md}} \sup_{f \in \mathcal{F}} \sum_{i=1}^{M} \sum_{j=1}^{d} \sigma_{ij} f(x_i) + 4B\sqrt{\frac{\log\left(\frac{2}{\delta}\right)}{2M}} \tag{11}$$

Կիրառելով պատահույթների միավորման բանաձևը 11 տեղի ունի առնվազն $1-\delta$ հավանականությամբ և լեմման ապացուցված է։

Գրականություն

- [1] John R Firth. A synopsis of linguistic theory, 1930-1955. Studies in linguistic analysis, 1957.
- [2] Tomas Mikolov, Ilya Sutskever, Kai Chen, Greg S Corrado, and Jeff Dean. *Distributed representations of words and phrases and their compositionality*. In C. J. C. Burges, L. Bottou, M. Welling, Z. Ghahramani, and K. Q. Weinberger, editors, Advances in Neural Information Processing Systems 26, pages 3111–3119. Curran Associates, Inc., 2013c.
- [3] Karen Sparck Jones. *A statistical interpretation of term specificity and its application in retrieval.* Journal of documentation, 28(1):11–21, 1972.
- [4] Tomas Mikolov, Quoc V Le, and Ilya Sutskever. *Exploiting similarities among languages for machine translation.* arXiv preprint arXiv:1309.4168, 2013b.
- [5] Sepp Hochreiter and J"urgen Schmidhuber. *Long short-term memory.* Neural computation, 9(8): 1735–1780, 1997.
- [6] Yoshua Bengio, R'ejean Ducharme, Pascal Vincent, and Christian Jauvin. *A neural probabilistic language model.* Journal of machine learning research, 3(Feb):1137–1155, 2003.
- [7] Ilya Sutskever, Oriol Vinyals, and Quoc V Le. *Sequence to sequence learning with neural networks*. In Advances in neural information processing systems, pages 3104–3112, 2014.
- [8] Dzmitry Bahdanau, Kyunghyun Cho, and Yoshua Bengio. *Neural machine translation by jointly learning to align and translate.* arXiv preprint arXiv:1409.0473, 2014.
- [9] Ramesh Nallapati, Bowen Zhou, Cicero dos Santos, C, a glar Gul,cehre, and Bing Xiang. *Abstractive text summarization using sequence-to-sequence rnns and beyond.* CoNLL 2016, page 280, 2016.
- [10] Kelvin Xu, Jimmy Ba, Ryan Kiros, Kyunghyun Cho, Aaron Courville, Ruslan Salakhudinov, Rich Zemel, and Yoshua Bengio. Show, attend and tell: *Neural image caption generation with visual attention*. In International Conference on Machine Learning, pages 2048–2057, 2015.

- [11] Oriol Vinyals, Alexander Toshev, Samy Bengio, and Dumitru Erhan. Show and tell: *A neural image caption generator*. In Proceedings of the IEEE conference on computer vision and pattern recognition, pages 3156–3164, 2015.
- [12] Guillaume Lample, Miguel Ballesteros, Sandeep Subramanian, Kazuya Kawakami, and Chris Dyer. *Neural architectures for named entity recognition.* In Proceedings of NAACL-HLT, pages 260–270, 2016.
- [13] Richard Socher, Alex Perelygin, Jean Wu, Jason Chuang, Christopher D Manning, Andrew Ng, and Christopher Potts. Recursive deep models for semantic compositionality over a sentiment treebank. In Proceedings of the 2013 conference on empirical methods in natural language processing, pages 1631–1642, 2013.
- [14] Sanjeev Arora, Yuanzhi Li, Yingyu Liang, Tengyu Ma, and Andrej Risteski. Rand-walk: *A latent variable model approach to word embeddings.* arXiv preprint arXiv:1502.03520, 2015
- [15] Gerard Salton. The smart retrieval system experiments in automatic document processing. 1971.
- [16] Gerard Salton and Christopher Buckley. *Term-weighting approaches in automatic text retrieval. Information processing and management,* 24 (5):513–523, 1988.
- [17] John S Breese, David Heckerman, and Carl Kadie. *Empirical analysis of predictive algorithms for collaborative filtering.* In Proceedings of the Fourteenth conference on Uncertainty in artificial intelligence, pages 43–52. Morgan Kaufmann Publishers Inc., 1998.
- [18] Zi Yin, Keng-hao Chang, and Ruofei Zhang. *Deepprobe: Information directed sequence under-standing and chatbot design via recurrent neural networks.* In Proceedings of the 23rd ACM SIGKDD International Conference on Knowledge Discovery and Data Mining, pages 2131–2139. ACM, 2017.
- [19] Andrea Frome, Greg S Corrado, Jon Shlens, Samy Bengio, Jeff Dean, Tomas olov, et al. *Devise: A deep visual-semantic embedding model.* In Advances in neural information processing systems, pages 2121–2129, 2013.
- [20] Eliya Nachmani, Elad Marciano, Loren Lugosch, Warren J Gross, David Burshtein, and Yair Beery. Deep learning methods for improved decoding of linear codes. arXiv preprint arXiv:1706.07043, 2017.

- [21] Scott Deerwester, Susan T Dumais, George W Furnas, Thomas K Landauer, and Richard Harshman. *Indexing by latent semantic analysis. Journal of the American society for information science*, 41(6):391, 1990.
- [22] Kenneth Ward Church and Patrick Hanks. *Word association norms, mutual information, and lexicography.* Computational linguistics, 16(1):22–29, 1990.
- [23] Yoshiki Niwa and Yoshihiko Nitta. *Co-occurrence vectors from corpora vs. distance vectors from dictionaries.* In Proceedings of the 15th conference on Computational linguistics-Volume 1, pages 304–309. Association for Computational Linguistics, 1994.
- [24] Omer Levy and Yoav Goldberg. *Neural word embedding as implicit matrix factorization.* In Advances in neural information processing systems, pages 2177–2185, 2014.
- [25] Ronan Collobert and Jason Weston. 2008. *A uni- fied architecture for natural language processing: Deep neural networks with multitask learning.* In Proceed- ings of the 25th International Conference on Machine Learning.
- [26] Tomas Mikolov, Kai Chen, Greg Corrado, and Jeffrey Dean. *Efficient estimation of word representations in vector space*. ICLR Workshop, 2013.
- [27] X. Rong. word2vec parameter learning explained. arXiv:1411.2738, 2014. https://arxiv.org/abs/1411.2738
- [28] Gutmann, M. and Hyvarinen, A. (2010). *Noise-contrastive estimation: A new estimation principle* for unnormalized statistical models. In Proceedings of The Thirteenth International Conference on Artificial Intelligence and Statistics (AISTATS'10).
- [29] J. Pennington, R. Socher, and C. D. Manning. *GloVe: Global vectors for word representation.* In EMNLP, 2014.